

POJAVNOST KORUPCIJE MED SLOVENSKIMI NOVINARJI

A. Prosimo, da na lestvici od 1 do 7 (pri čemer 1 pomeni, da je problem zelo majhen, 7 pa , da je problem zelo velik) ocenite, kako velik problem je po vašem mnenju korupcija v Sloveniji.

1 2 3 4 5 6 7 98 ne vem

98 (ne vem) dodati pri vseh lestvicah

B. Ali menite, da je korupcija neizbežen del slovenske družbe?

1. da
2. ne
3. ne vem

C. Ali menite, da je korupcija neizbežen del svetovne družbe?

1. da
2. ne
3. ne vem

D. Ali menite, da se bo stopnja korupcije v Sloveniji v prihodnjih letih povečala ali zmanjšala?

1. povečala
2. zmanjšala
3. ostala bo na isti ravni
4. ne vem

Kako pogosto se po vašem mnenju pojavlja korupcija med naslednjimi družbenimi akterji. Prosimo, da za vsakega akterja posebej ocenite pogostost pojavljanja korupcije na lestvici od 1 do 7 (pri čemer 1 pomeni, da se korupcija sploh ne pojavlja, 7 pa, da se korupcija pojavlja zelo pogosto).

E. politične stranke	1	2	3	4	5	6	7
F. parlament	1	2	3	4	5	6	7
G. sodstvo	1	2	3	4	5	6	7
H. gospodarstvo	1	2	3	4	5	6	7
I. tožilstvo	1	2	3	4	5	6	7
J. vlada	1	2	3	4	5	6	7
K. policija	1	2	3	4	5	6	7
L. davčna služba	1	2	3	4	5	6	7
M. carina	1	2	3	4	5	6	7
N. mediji	1	2	3	4	5	6	7
O. zdravstvo	1	2	3	4	5	6	7
P. izobraževanje	1	2	3	4	5	6	7
Q. vojska	1	2	3	4	5	6	7
R. nevladne organizacije	1	2	3	4	5	6	7
S. religijske organizacije	1	2	3	4	5	6	7
T. javna uprava	1	2	3	4	5	6	7

U. Med katerimi izmed naštetih družbenih akterjev je po vašem mnenju največ korupcije?

1. politiki
2. sodniki
3. javni uslužbenci
4. novinarji in uredniki
5. vlada
6. gospodarstvo
97. drugo
98. ne vem
99. ne želim povedati

V. Med katerimi izmed naštetih družbenih akterjev je po vašem mnenju največ nepotizma (gre za dajanje dobrih služb ali družbenih položajev sorodnikom, prijateljem, znancem)?

1. politiki
2. sodniki
3. javni uslužbenci
4. novinarji in uredniki
5. vlada
6. gospodarstvo
97. drugo
98. ne vem
99. ne želim povedati

V nadaljevanju vam bomo našteli nekaj trditev. Prosimo, da ocenite na lestvici od 1 do 7 (pri čemer 1 pomeni, da se s trditvijo sploh ne strinjate, 7 pa, da se trditvijo popolnoma strinjate) vaše strinjanje s trditvami.

W. Razmere v slovenskem novinarstvu so slabe.

1 2 3 4 5 6 7

X. Običajno se zgledujem po nadrejenih.

1 2 3 4 5 6 7

Y. Slišal sem že za pojav korupcije med novinarji.

1 2 3 4 5 6 7

Z. Novinarji smo podvrženi različnim vplivom (političnim, gospodarskim ipd..).

1 2 3 4 5 6 7

AA. Integriteto razumem kot skladnost med posameznikovimi moralnimi prepričanji in ravnanjem.

1 2 3 4 5 6 7

AB. Novinarji niso koruptivni.

1 2 3 4 5 6 7

AC. Za preprečevanje neetičnega ravnanja v organizaciji je pomembna visoka stopnja integritete urednikov in šefov.

1 2 3 4 5 6 7

AD. Visoka raven integritete prispeva k uspešnosti in učinkovitosti novinarskega dela.

1 2 3 4 5 6 7

Prosimo, da na lestvici od 1 do 7 (pri čemer 1 pomeni, da je problem zelo majhen, 7 pa, da je problem zelo velik), ocenite, kakšno raven ovire predstavljajo spodaj naštet dejavniki za kvalitetno opravljanje vašega poklica in vaš napredek.

AE. Pogoji dela in zagotavljanje infrastrukture 1 2 3 4 5 6 7

AF. Višina plačila za vaše delo 1 2 3 4 5 6 7

AG. Obstoječa dohodninska zakonodaja 1 2 3 4 5 6 7

AH. Obstoječa medijska zakonodaja 1 2 3 4 5 6 7

AI. Obstoječa zakonska in druga regulativa glede uveljavljanja vaših pravic (socialne pravice, pokojninska zakonodaja, pravica do izražanja, svoboda izražanja...)

1 2 3 4 5 6 7

V kolikšni meri po vašem mnenju na vaše novinarsko delo vplivajo naslednji dejavniki. Ocenite na lestvici od 1 do 7, pri čemer 1 pomeni, da sploh ne vplivajo, 7 pa da zelo vplivajo.

AJ. Elektronska sporočila in telefonski klici predstavnika za odnose z javnostmi.

1 2 3 4 5 6 7

AK. Zasebna srečanja in druženje s predstavniki za odnose z javnostmi.

1 2 3 4 5 6 7

AL. Darila ob priložnostih in na novinarskih konferencah.

1 2 3 4 5 6 7

AM. Sorodstvene in prijateljske vezi.

1 2 3 4 5 6 7

AN. Organizirana potovanja za novinarje.

1 2 3 4 5 6 7

AO. Denarne podkupnine.

1 2 3 4 5 6 7

AP. Brezplačna uporaba vozil, računalniške opreme (testi) ali brezplačne vstopnice za različne prireditve.

1 2 3 4 5 6 7

AQ. Neformalni pogovori.

1 2 3 4 5 6 7

V nadaljevanju vam bomo našteali nekaj situacij. Prosimo, da nam na lestvici od 1 do 7 (pri čemer 1 pomeni, da situacija sploh ni sporna, 7 pa, da je situacija zelo sporna) ocenite, v kolikšni meri se vam zdijo sporne našteje situacije?

AR. Direktor velikega podjetja, ki večinsko oglašuje v mediju, povabi novinarja in urednika na potovanje.

1 2 3 4 5 6 7

AS. Darila manjših vrednosti, ki jih podjetja razdelijo na novinarskih konferencah - priložnostna manjša darila (majice, podloga za miško, pisala...).

1 2 3 4 5 6 7

AT. Darila večjih vrednosti, ki jih podjetja ponudijo novinarjem/kam (enciklopedije, knjige, računalniki, telefoni, računalniška oprema, paketi zavarovanja, potovanja, vstopnice za koncert in prireditve...).

1 2 3 4 5 6 7

AU. Povabilo na kavo.

1 2 3 4 5 6 7

AV. Lastnik podjetja ponudi novinarju/ki brezplačno daljšo oziroma neomejeno uporabo njihovega proizvoda (avto, telefon, računalnik,...).

1 2 3 4 5 6 7

AW. Lastnik trgovine ponudi novinarju/ki visok popust pri nakupu blaga, ali storitve v zameno pa mu novinar/ka ali urednik/ca zagotovi objavo prispevka ali članka o trgovini, blagu ali storitvi.

1 2 3 4 5 6 7

AX. Lastnik smučišča ponudi novinarju/ki enoletno vstopnico za uporabo vseh kapacitet, tudi hotelskih.

1 2 3 4 5 6 7

AY. Politik novinarju/ki vztrajno predstavlja delo in produkt podjetja nekega člana svoje stranke. Novinarju obljubi darilo, cenejšo storitev ali dobiček, če o produktu pripravi dobro zgodbo.

1 2 3 4 5 6 7

AZ. Proizvajalec avtomobilov ponudi popust pri nakupu osebnega vozila vsem novinarjem/kam, ki v prid vodstva poročajo o javnem konfliktu med delavci v tem podjetju in vodstvu.

1 2 3 4 5 6 7

BA. Novinar/ka odpotuje na mednarodni seminar podjetja, vse stroške bivanja, hrane in dnevnice krije organizator in tega v prispevku ne omeni.

1 2 3 4 5 6 7

BB. Politik povabi novinarja/ko na neformalna družabna srečanja k sebi domov.

1 2 3 4 5 6 7

BC. Obljuba službe novinarju/ki ali članom njegove/ njene družine.

1 2 3 4 5 6 7

BD. Novinar/ka pride v avtosalon in zahteva testno vozilo za teden dni skupaj z gorivom

1 2 3 4 5 6 7

BE. Funkcionar ponudi informacije v zameno za svoj pozitivni image v medijih tega novinarja.

1 2 3 4 5 6 7

BF. Politik skuša novinarju/ki intenzivno predstaviti stališče svoje stranke in ob tem blati drugega politika ali stranko. Novinarju obljubi proti-uslugo, če bo poročal v prid stranke ali v prid njega oziroma proti drugemu.

1 2 3 4 5 6 7

BG. Ali menite, da so novinarske vsebine v vaših medijih jasno ločene od oglaševalskih?

1. da
2. ne

BH. Ali ste v vašem mediju sprejeli interni etični kodeks oziroma merila etičnega obnašanja?

1. da
2. ne, vendar ga imamo namen sprejeti
3. ne, kodeksa ne potrebujemo
4. ne vem

BI. Ali slovenski novinarji kadarkoli čutite kakršnokoli obliko pritiska pri svojem delu? (op. gre za samocenzuro, politične, ekonomske ali uredniške oblike pritiska)

1. da
2. ne
3. ne želim povedati

Odgovarjajo tisti, ki čutijo določene oblike pritiska.

BJ. Katero od naštetih oblik pritiska čutite najbolj?

1. politični vpliv
2. ekonomski vpliv
3. uredniški vpliv
4. samocenzuro
5. vse naštetje
97. drugo
98. ne želim povedati

V nadaljevanju vam bomo našeli nekaj možnih načinov reševanja oz. preprečevanja podkupovanja novinarjev. Prosimo, da na lestvici od 1 do 7 (pri čemer 1 pomeni, da se z rešitvijo sploh ne strinjate, 7 pa, da se z rešitvijo popolnoma strinjate) ocenite, v kolikšni meri se vam zdijo smiselne posamezne rešitve.

BK. Novinarji in uredniki ne smejo predlagati, da bi se novinarski prispevek kakorkoli povezoval z oglasi ali čim podobnim.

1 2 3 4 5 6 7

BL. Če novinar za objektivno poročanje nujno potrebuje vzorce izdelkov, izposoje le-teh ali storitve ali usluge, je s pravili (novinar mora biti seznanjen z njimi) potrebno natančno določiti čas izposoje vnaprej, izposojene predmete pa mora novinar po opravljenem delu takoj vrniti.

1 2 3 4 5 6 7

BM. Izobraževanje novinarjev o etiki in osveščanje o posledicah in oblikah korupcije, profesionalizacija novinarskega poklica ter aktivno uvajanje etične klime v podjetjih.

1 2 3 4 5 6 7

BN.- BR. Zakaj menite, da novinarji sploh sprejemajo podkupnine?

Možnih največ 5 odgovorov.

1. slaba plača
2. pohlep
3. ker jim pogosto ponujajo določene usluge, denar, darila
4. ker le tako lahko pridejo do uslug (gradbeno dovoljenje, uporaba avtomobilov, računalnikov, telefonov v zasebne namene)
5. ker so nekateri neprofesionalni
6. ker ni nadzora nad njihovim delom
7. ker jih nihče ne preganja
8. ker ne poznajo etičnih standardov
9. ker pravila o dopustnosti sprejemanja daril niso določena
10. ker so pokvarjeni
97. drugo
98. ne vem
99. menim, da novinarji ne sprejemajo podkupnin

BS.-BW. Kdo bi moral po vašem mnenju odkrivati korupcijo oz. podkupovanje v medijih oz. novinarstvu?

Možnih največ 5 odgovorov.

1. novinarsko častno razsodišče
2. komisija za preprečevanje korupcije
3. mediji sami
4. policija
5. inšpektor za medije
6. poklicna združenja novinarjev
7. gledalci, bralci, poslušalci
8. državno tožilstvo
9. vsi naštet
97. drugi
98. ne vem

BX.-CB. Če bi izvedeli za primer korupcije oz. podkupovanja v novinarskih vrstah, komu bi primer prijavili?

Možnih največ 5 odgovorov.

1. novinarskemu častnemu razsodišču
2. komisiji za preprečevanje korupcije
3. vodstvu medijske hiše
4. policiji
5. inšpektorju za medije
6. poklicnemu združenju novinarjev
7. državnemu tožilstvu
8. vsem naštetim
97. drugo
98. ne vem
99. primera ne bi prijavil

CC. –CG. Kaj bi morali po vašem mnenju storiti z novinarji, ki sprejmejo podkupnino ali so koruptivni?

Možnih največ 5 odgovorov.

1. kaznovati v kazenskem postopku
2. objaviti imena
3. odpustiti iz službe
4. prepovedati njihovo nadaljnje novinarsko delo
5. vse naštetu
97. drugo
98. ne vem
99. ne želim povedati

CH. Kateri izmed zgoraj naštetih ukrepov pa bi bil po vašem mnenju najbolj učinkovit?

1. kaznovati v kazenskem postopku
2. objaviti imena
3. odpustiti iz službe
4. prepovedati njihovo nadaljnje novinarsko delo
5. vse naštetu
97. drugo
98. ne vem
99. ne želim povedati

Našteli vam bomo nekaj stvari, ki sodijo med elemente podkupovanja in posledično možne korupcije. Nam lahko navedete, če in kolikokrat ste bili deležni ponudbe katerega izmed naštetih elementov, pri čemer vrednosti pomenijo:

1. nikoli
2. enkrat
3. večkrat

CI. Denar	1	2	3
CJ. Plačilo stroškov potovanja o katerem poročate v mediju	1	2	3
CK. Popusti izključno za novinarje	1	2	3
CL. Cenejše storitve (plačilo naročnine na telefon)	1	2	3
CM. Manjše pozornosti (podloga za miško, majica, rokavnik, pisalo...)	1	2	3
CN. Poslovna kosila in priložnostni spominki	1	2	3

CO. Neformalna druženja (kosila in zabave pri politikih ali gospodarstvenikih)	1	2	3
CP. Formalna druženja in plačilo vseh stroškov (tudi za vašega partnerja/ko)	1	2	3
CQ. Knjige na novinarski konferenci (tudi enciklopedije, dražji priročniki)	1	2	3
CR. Mobilni telefon ali telefon, ki ga potem predstavite v članku, prispevku, oddaji	1	2	3
CS. Računalnik, tiskalnik, oprema za računalnik o katerem pripravljate članek, prispevek, oddajo	1	2	3
CT. Vstopnice za prireditve, o katerih poročate	1	2	3
CU. Informacije	1	2	3

CV. S katero izmed naštetih situacij pa se po vašem mnenju novinarji srečujejo najpogosteje?

1. javni uslužbenec ali funkcionar ponudi, da bi za poročanje njemu v prid ali komu drugemu v škodo, dal plačilo, uslugo ali darilo
2. podjetje vam je ponudilo plačilo, uslugo ali darilo, s pričakovanjem, da bi poročal/a njim v prid ali proti konkurenci
3. vnaprej je jasno, da sem pričakoval darilo ali uslugo, zato so to storili, ne da bi prosil/a
4. ponudili so mi darilo in namignili, da bi bilo primerno, da bi o dogodku, podjetju poročal pozitivno
5. ponudili so mi darilo brez kakršnihkoli pogojev
6. podjetje je v vabilu na novinarsko konferenco napisalo, da bomo novinarji dobili pogostitev in darilo, konkretni izdelek (telefon, knjiga, majica)
7. nimam tovrstnih izkušenj
97. drugo
98. ne vem, ne spomnim se
99. ne želim povedati

CW.-DA. S katerimi izmed naštetih situacij ste se (enkrat ali večkrat) že srečali?

Možnih največ 5 odgovorov.

1. javni uslužbenec ali funkcionar ponudi, da bi za poročanje njemu v prid ali komu drugemu v škodo, dal plačilo, uslugo ali darilo
2. podjetje vam je ponudilo plačilo, uslugo ali darilo, s pričakovanjem, da bi poročal/a njim v prid ali proti konkurenci
3. vnaprej je jasno, da sem pričakoval darilo ali uslugo, zato so to storili, ne da bi prosil/a
4. ponudili so mi darilo in namignili, da bi bilo primerno, da bi o dogodku, podjetju poročal pozitivno
5. ponudili so mi darilo brez kakršnihkoli pogojev
6. podjetje je v vabilu na novinarsko konferenco napisalo, da bomo novinarji dobili pogostitev in darilo, konkretni izdelek (telefon, knjiga, majica)
7. nimam tovrstnih izkušenj
97. drugo
98. ne vem, ne spomnim se
99. ne želim povedati

DB. Ali ste že kdaj v zameno poročali v prid izdelka ali osebe, ki vam je ponudila darilo?

1. da
2. ne
99. ne želim povedati

(Odgovarjajo tisti, ki so že kdaj v zameno poročali v prid izdelka ali osebe, ki jim je ponudila darilo.)

DC.-DE. Kdo vam je ponudil darilo, uslugo ali denar?

Možnih največ 3 odgovori

1. predstavniki za odnose z javnostmi
2. politiki
3. predstavniki podjetij in organizacij
97. drugi
98. ne želim povedati

DF. Kaj storite (ste ali bi storili) z izkazano pozornostjo, podarjenim izdelkom, denarjem?

1. sprejemem, odnesem domov in uporabljam v zasebnem času
2. vedno odnesem v uredništvo in predam uredniku, darilo ostane redakciji
3. včasih odnesem domov, včasih predam uredništvu
4. odklonim
97. drugo
99. ne želim povedati

DG. Do kakšne vrednosti po vašem mnenju lahko novinarji sploh sprejmejo darilo, da ne vpliva na njih?

1. do 10 UR
2. med 10 in 50 EUR
3. 50 in več EUR
4. sploh ga ne smejo sprejeti
98. ne vem
99. ne želim povedati

DH. Ali vam je kdaj potne stroške kril kdo drug kot vaš delodajalec?

1. da
2. ne

Odgovarjajo tisti, ki jim je potne stroške kril kdo drug.

DI.-DK. Nam lahko zaupate, kdo?

Možni največ 3 odgovori.

1. oglaševalci v našem mediju
2. sponzorji
3. institucije, o katerih poročam (EU, sodišča, vlada)
97. drugi
98. ne vem, ne spomnim se
99. ne želim povedati

DL. Kakšno delo trenutno opravljate?

1. novinar
2. urednik
3. oboje
97. drugo: _____ Vpiši!
99. ne želim povedati

DM. V kakšni obliki delovnega razmerja ste:

1. redno delovno razmerje
2. honorarni sodelavec
3. ne želim povedati

Odgovarjajo zaposleni (redno delovno razmerje).

DN. Koliko časa ste v rednem delovnem razmerju?

1. 0 do 3 let
2. 3-5 let
3. 5-10 let
4. 10-15 let
5. 15-20 let
6. več
99. ne želim povedati

Odgovarjajo zaposleni (redno delovno razmerje).

DO. Ali so vas takoj zaposlili za nedoločen čas?

1. da
2. ne
99. ne želim povedati

Odgovarjajo zaposleni (redno delovno razmerje).

DP. Ali ste bili pred tem kdaj zaposleni kot honorarni sodelavec?

1. da
2. ne
99. ne želim povedati

Odgovarjajo tisti, ki so/bili honorarno zaposleni.

DQ. Kot novinar/ka ste delali ali delate honorarno:

1. 0 do 3 let
2. 3-5 let
3. 5-10 let
4. 10-15 let
5. več
99. ne želim povedati

Odgovarjajo vsi.

DR. Koliko let delovne dobe imate skupaj?

Vpiši _____ let

99. ne želim povedati

Odgovarjajo vsi.

DS. Katero vsebinsko področje v glavnem pokrivate?

1. gospodarstvo
2. notranjo politiko
3. šport
4. zunanjo politiko
5. turizem
6. tehnologijo in računalništvo
7. avtomobilizem
8. znanost
9. okolje
10. glasbo
11. prosti čas
97. drugo
99. ne želim povedati

DT. Za katero vrsto medija v glavnem opravljate novinarska/ uredniška dela?

1. tiskani mediji
2. televizija
3. radio
4. splet
97. drugo
99. ne želim povedati

DU. Kako velika je medijska hiša, v kateri opravljate delo novinarja /ke (urednika/ce)?

1. manjši komercialni medij (od 3 do 30 honorarnih ali redno zaposlenih novinarjev),
2. večji komercialni medij (30-100 in več honorarnih/rednih novinarjev)
3. manjši javni medij (od 3 do 30 honorarnih/rednih novinarjev)
4. večji javni medij (30-100 in več honorarnih/rednih novinarjev).
99. ne želim povedati

DV. V kolikor ste član katerega izmed novinarskih društev, nam lahko zaupate katerega?

1. Društvo novinarjev Slovenije
2. Združenje novinarjev in publicistov
3. nisem član
99. ne želim povedati

DW. Spol:

1. ženski
2. moški

DX. Starost: _____ Vpišite leta

DY. Izobrazba:

1. osnovna šola
2. poklicna šola
3. srednja šola
4. višja, visoka šola
5. univerzitetna
6. magisterij, specializacija, doktorat
99. ne želim povedati

DZ. Ali nam lahko zaupate, v katerem izmed naslednjih dohodkovnih razredov se giblje vaš mesečni neto dohodek?

1. do 500 EUR
2. 500 - 1000 EUR
3. 1000 – 1500 EUR
4. 1500 -2000 EUR
5. 2000 in več EUR
99. ne želim povedati

EA. Delate še kaj poleg novinarskih del?

1. da: Prosimo, vpišite: _____
2. ne